

JAARVERSLAG 2021 UILENWERKGROEP IVN VOERENDAAL

Opnieuw hadden we het afgelopen jaar te maken met beperkende Covid-19 maatregelen. Gelukkig hebben we in onze gemeente toch weer uilenkasten kunnen plaatsen, repareren en controleren dankzij al die betrokken mensen met een uilenkast op hun erf of in hun schuur. Een grote steun zijn ook de mensen die op de achtergrond uilenkasten voor ons maken of herstellen zoals B. Leunissen, F. Kamps, B. Levels en J. Smeijsters. Dank hiervoor!

In dit jaarverslag vermelden we natuurlijk het broedsucces van de uilen. Verder beschrijft één van onze nieuwe leden Willy Boehle haar ervaringen en hield ze een interview met Albert van den Dries, de drijvende kracht achter onze uilenwerkgroep. En met trots vertelt de familie Keybets over 'hun' uilen op Hoeve ten Hove.

Broedresultaten van de kerk- en steenuilen

Naast een veilige omgeving is het broedsucces van de steen- en kerkuilen grotendeels afhankelijk van het voedselaanbod, de hoeveelheid insecten, wormen en muizen. En uiteraard speelt het weer hierbij ook een belangrijke rol.

Zo waren de winter en het vroege voorjaar in 2021 koud en nat. De ontwikkeling van de natuur kwam pas laat op gang en het voedselaanbod was minder. De kerkuilen begonnen door het koude en natte voorjaar later te broeden. Zij hadden ogenschijnlijk minder last van de sombere en natte zomer en profiteerden van de warmere nazomer. Bij de steenuilen, die vroeg beginnen met broeden, leidde het koude en natte voorjaar tot verschillende mislukte nesten. Er werden weinig prooidieren in de nestkasten aangetroffen en enkele nesten met eieren werden verlaten.

Steenuilen

De wintercontrole in februari van de steenuilenkasten die eerder succesvol waren, leverde 3 bezette kasten op. We konden 4 volwassen steenuiltjes ringen en troffen 2 al eerder geringde uiltjes aan. Eén daarvan was in Wittem in 2019 als nestjong geringd.

De eerste controle van alle steenuilenkasten in het broedseizoen - begin mei - leek hoopvol. Negen bewoonde kasten, waarbij we in 7 kasten ook eieren of jongen aantroffen. Helaas bleek bij de volgende controle, twee weken later, dat in 4 kasten de eieren niet uitgebroed en koud waren. Toch konden we in totaal 7 jongen laten ringen door Jos Wijnands. En die uiltjes zijn later gezond en wel uitgevlogen.

Kerkuilen

Rond eind juni - begin juli werden 22 kerkuilenkasten gecontroleerd. We troffen 5 bewoonde kasten aan; met volwassen uilen, braakballen, een dode muis of een enkele eischaal. In 4 andere kasten werd daadwerkelijk gebroed: adulte uilen met eieren en/of jongen. Eén van deze broedsels bleek later helaas mislukt.

Arnold Bakker heeft 14 jonge kerkuilen kunnen ringen, die later allemaal succesvol zijn uitgevlogen.

Deze cijfers zijn niet helemaal te vergelijken met eerdere jaren. Door Covid-19 zijn controles uitgevallen en niet alle kasten bekeken. De broedgegevens van onze kerk- en steenuilen zijn doorgegeven aan Steen- en Kerkuilen Werkgroep Limburg en aan SOVON Vogelonderzoek Nederland. De gegevens van de geringde vogels gaan ook naar het Vogeltrekstation.

Interview met Albert van den Dries

Door Willy Boehle

Hoe ben je lid geworden?

Ik ben lid geworden van IVN Voerendaal toen ik met de VUT ging. Voordien werkte ik steeds op de zaterdagen. Nu kon ik op zaterdag mee doen met de activiteiten van het IVN.

Sinds wanneer zit je in de uilenwerkgroep?

Vanaf 2006 ben ik vaak met Wiel Curfs kerkuilenkasten gaan controleren. Wiel is rond 2009 hiermee gestopt. Ik leerde Sandra Smeijsters kennen bij een vogelcursus en samen hebben we het controleren toen overgenomen van Wiel. We onderhielden in die tijd 16 kasten van kerkuilen.

In 2011 deden we een oproep in het blad OnderOns voor ondersteuning en daar kregen we positieve reacties op; onder andere van Suzie Evens, Ank van den Berg en Wiel Spierts.

We deden eerst alleen kerkuilen maar in 2013 zijn we ook

kasten van steenuilen gaan plaatsen en onderhouden. We gingen vanaf toen ook wat professioneler werken.

Wat doe jij in de uilenwerkgroep?

Mijn hoofdtaak is het controleren van de kerk- en de steenuilenkasten. Daarnaast leg ik contact met inwoners van Voerendaal die interesse hebben in een uilenkast in hun schuur, tuin of boomgaard. Na onderzoek van de geschiktheid van de locatie plaatsen we de kasten. Het plaatsen en onderhouden van die kasten doe ik elke donderdag samen met Lucas Koolen en Herman Habets. Een kast van nieuw dakleer voorzien, een dak dat klemt, ventilatie gaten maken, etc. Het is afwisselend, soms is het veel werk, soms valt het mee. Dat hangt een beetje af van de plaats en toestand van de kast.

Links plaatsen Lucas en Herman een steenuilenkast, rechts hangt Albert een kerkuilenkast in een schuur.

Wat is het leukste aan het werk?

Leuk is vooral om te zien dat jonge uilen opgroeien en uitvliegen. Dan zijn we ook wel trots op ons werk. We worden ook gestimuleerd door de positieve reacties van de kashouders.

Heb je wel eens iets bijzonders meegemaakt?

Jazeker, bijvoorbeeld toen we een steenuilenkast openden en er een muis in bleek te zitten; nota bene in het hol van de leeuw.

En in een kerkuilenkast vonden we eens tussen de eieren van een kerkuil ook nog een kippenei. Een steenmarter gebruikte de uilenkast dus als voorraadkamer. Werk voor ons dus om de kast 'marterproef' te maken.

Hoe lang ga je dit vrijwilligerswerk nog doen?

Ik heb gezegd dat ik op mijn 75ste zou stoppen met het controleren van kasten. Maar dit jaar word ik al 78 en ben nog steeds bezig. Het werk geeft voldoening en is te leuk om helemaal te stoppen.

Mijn kennismaking met de "Uilenwerkgroep"

Door Willy Boehle.

In maart 2021 kwam ik een oproep tegen van IVN Voerendaal waarin ze nieuwe vrijwilligers voor de Uilenwerkgroep zochten. Hier heb ik op gereageerd.

Er werd mij verteld dat het door Covid maatregelen niet mogelijk was om gelijk een introductie te doen, maar dat men in mei - als de nestkasten van steenuiltjes gecontroleerd worden - contact op zou nemen.

Begin mei mocht ik met 2 vrijwilligers mee om bij een kast te gaan kijken. Dit was gelijk heel apart want er zaten 2 steenuiltjes in en 7 eitjes! Helaas bleek later dat hier geen uiltjes zijn geboren. Eind mei ben ik mee kunnen gaan om het ringen van steenuiltjes te zien, het waren er 5. Hierbij werden ze gewogen en de lengte van de vleugels opgenomen. Dit werd allemaal genoteerd met datum, plaats en het ringnummer zodat men later bij een vondst kan zien waar het uiltje vandaan komt.

In juni gingen we de kerkuilenkasten nakijken. Het was heel fijn dat de kashouders het gelijk accepteerden dat er vreemden (nieuwe vrijwilligers) meekwamen.

Prachtig om zulke kleine uiltjes te zien! Apart ook dat er een duidelijk verschil in grootte is van de jongen, doordat de eieren niet allemaal tegelijk gelegd worden.

Bij het ringen van de kerkuilen worden de pootjes vastgehouden en het uiltje op de rug gelegd.

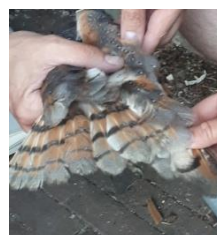
Daarna houdt het zich "als dood" waardoor het ringen en meten wat makkelijker is.

Op een zolder zweefde opeens ma kerkuil langs ons heen toen een andere vrijwilliger uilenballen op een iets hoger deel ging oprapen. Je hoort ze absoluut niet vliegen, echt bijzonder om mee te maken.

Bij beide uilensoorten kwamen we ook lege nestkasten tegen.

In oktober ben ik nog mee geweest bij de nacontrole van kasten om ze indien nodig schoon te maken en te kijken of er iets gerepareerd moest worden.

Hieronder foto's van de steenuiltjes en een paar van het meten en ringen van de kerkuiltjes.

En hoe ging het bij familie Keybets?

De uilen die bij ons op Hoeve ten Hove wonen, hadden in het voorjaar maar liefst 7 eieren gelegd. Regelmatig werd gecontroleerd of alles goed ging met de uilen en later, toen de eieren uitgebroed waren, met de uilskuikens. Het was heel spannend allemaal, omdat de uiltjes zo kwetsbaar zijn en er veel gevaar op de loer ligt.

Gelukkig is het allemaal goed gegaan en mochten wij in de zomer meemaken hoe de uilen geringd werden (zie foto's). Ook werden ze gemeten en gewogen. Daarnaast werd de maat van de vleugels opgenomen. Het was een hele beleving en prachtig om te zien.

De uilen verschilden enorm in grootte; zo was 1 uil al bijna helemaal af en klaar om uit te vliegen, terwijl een andere uil nog allemaal donsveren had. Het mooiste was wel, dat we de uilen even mochten vasthouden.

We hopen dat onze Hoeve nog vaak als onderkomen mag fungeren voor deze geweldig mooie dieren.

Met boerengroet, Roos, Job, Daan en Suus Keybets

De kleinste van de 6 uiltjes

Uitbreiding van onze uilenwerkgroep

Wat zijn we blij dat zich nieuwe vrijwilligers gemeld hebben die zich samen met ons willen inzetten voor het welbevinden van de kerk- en steenuilen in onze streek, want met meer handen kun je meer werk verzetten!

Naast de bekende gezichten, treft u dus komend jaar misschien ook een van onze nieuwe mensen tijdens controles of aan de telefoon.

Willy Boehle (foto links), die in dit jaarverslag al het een en ander van zich heeft laten horen, zal komend jaar met ondersteuning van Albert van den Dries een deel van zijn werkzaamheden overnemen.

Bent u ook geïnteresseerd om ons een handje te helpen of wilt u een materiële of financiële bijdrage leveren voor het onderhoud van onze uilenkasten? Neem gerust contact op met a.vd.dries@gmail.com. Een lidmaatschap van IVN-Voerendaal wordt ook zeer op prijs gesteld.

Er is leuk en afwisselend werk aan de winkel, helpt u ons mee?

Poster: Neem deze maatregelen op uw erf!

In de bijlage van dit jaarverslag zit een poster die gemaakt is door Brabants Landschap en Netwerk Uilenbescherming Brabant. Op de poster is mooi in beeld gebracht hoe een goed uilenbiotop eruit moet zien.

Voor zowel de kerkuil als de steenuil geldt dat het leefgebied moet voldoen aan de 3 V's: Voedsel, Veiligheid en Voortplanting. Een uil moet er voldoende voedsel kunnen vinden, veilig zijn voor predatie door een bosuil, havik of steenmarter en een veilige nestplaats hebben om te broeden. Pas als een biotop daaraan kan voldoen, zal een uil zich daar gaan vestigen.

Neem deze maatregelen op uw erf!

Help de uilen beschermen

Fruitboomgaard

Knotwilg

Muizenruiter

Struweelhaag

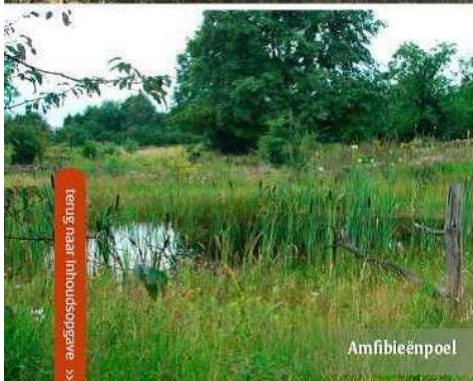
Graankruidenrand

Steenuilvriendelijke drinkbak

Takkenrii

Amfibieënpoel

Bloemrijk grasland met sinusbeheer

Uitkijkpost

>>> [Lees meer inhoudsopgave](#) <<<

Fotografie: M. Renes, J. Slootboom